

Een nieuwe minister, een nieuw geluid?

Tien jaar geleden onderhandelde Heerma met de corporaties over het wegstrepen van rijkssubsidies tegen rijksleningen; de brutering. Op grond van beloftes hebben de corporaties ingestemd, ook al zou de sector tien miljard aan toegezegde subsidies niet ontvangen. De redenen daarvoor waren het niet aantasten van de huursubsidie en het doorsnijden van de gouden koorden met het Rijk. Tegenstanders waarschuwden. De overheid zou morgen weer andere argumenten hebben. Er werd een kat in de zak gekocht. Helaas hebben zij gelijk gekregen. Nadat Den Haag niet meer hoefde te betalen, ging ze steeds meer bepalen. En dat heeft de verhoudingen steeds meer onder druk gezet.

Aldert Dreimuller

Na Heerma kwam Tommel. Kamerleden bekritiseerden hem over de in hun ogen te lakse opstelling ten aanzien van de corporaties. Daarna zette in 1999 de kamerbehandeling over de huurverhogingen de toon. Het ging om niks, want de huurders zouden dezelfde huurverhoging blijven betalen. Maar toch was het genoeg voor maanden discussie en onrust. Dan de nota Mensen wensen wonen van Remkes. Was Den Haag eerst tegen verkoop van sociale huurwoningen, met de nieuwe nota was het ineens verplicht. Was leefbaarheid en wonen-zorg verboden terrein, plotseling waren het prestatievelden. En het escaleerde verder, getuige het gestrande voorstel van Bos en Balkenende om vijf jaar lang de huur elk jaar met 5% te verhogen. En dan nu het regeerakkoord waarin de huursubsidie wordt beperkt.

Het zal u niet ontgaan dat er sprake is van steeds draconischer gedrag. En het einde lijkt niet in zicht. Onbegrijpelijk, want de sector presteert en doet al decennia uit vrije wil wat het Rijk vervolgens gaat eisen. Natuurlijk is er ook kritiek mogelijk. Zo kan de sector bijvoorbeeld doelmatiger functioneren. Maar dat geldt voor meer bedrijven en (overheids)organisaties. Corporaties zijn betrouwbare partners, die werken aan herstructurering, leefbaarheid, de combinatie van wonen en zorg, de huisvesting van gehandicapten, daklozen en noem maar op. Daarom is de controverse ook onbegrijpelijk. Aedes doet er alles aan om Den Haag serieus te nemen, maar er zijn er twee nodig om een tango te dansen. De vraag is of Den Haag in staat is om uit de geschetste vicieuze cirkel te treden. Die kans heeft de nieuwe minister Sybillia Dekker. Graag wil ik haar de volgende stelling in overweging geven. De corporaties zijn al een eeuw instaat zelfstandig het juiste te doen. Geef ze ruimte en ze zullen het weer doen.

De corporaties hebben met hun 2,4 miljoen woningen een sleutelpositie in elk dorp of stad. Door samenwerken kan die positie worden gebruikt. Nu de projectontwikkelaars het moeten laten afweten, kunnen de corporaties nieuwbouw en renovatie ter hand nemen. Begin jaren tachtig waren de corporaties massaal bereid een anticyclisch beleid te voeren en ze zullen dat nu weer doen. Corporaties gaan – ondanks overheidsregelgeving – mee met de noden van onze tijd. Dat kunnen ze door zelf na te denken. Hinderen helpt dan niet. Voorzeggen vanuit Den Haag evenmin. Uw speerpunt van beleid mevrouw de minister moet een goede verstandhouding zijn tussen Rijk en corporaties. Een van over en weer respect. En net als u bedrijven vrij laat hun eigen weg te kiezen, moet u dat ook doen met corporaties. Alleen dan haalt u eruit wat erin zit. Als u robots van ze wil maken die aan het handje moeten lopen van Den Haag, gooit u het kind met het badwater weg.

Dit artikel is gepubliceerd in Cobouw magazine juni 2003

